

УДК 37.016
ББК 74.26
Б39

Серія «Мій конспект»
Заснована 2008 року

Беземчук, Л. В.
Б39 Музичне мистецтво. 7 клас (за підручником Л. Г. Кондратової) / Л. В. Беземчук. — Х. : Вид. група «Основа», 2015. — 80 с. : іл., схеми, табл. — (Серія «Мій конспект»).

ISBN 978-617-00-2498-5.

Цей посібник містить 35 планів-конспектів уроків музичного мистецтва у 7-му класі й орієнтовне календарне планування (за підручником Л. Г. Кондратової, що рекомендований Міністерством освіти України до використання у навчально-виховному процесі). Учителю може застосовувати подану тут інформацію повністю або частково — залежно від рівня навчальних досягнень учнів конкретного класу. Перфоровані аркуші з полями для нотаток зручні для використання та звітності.

Для вчителів музики загальноосвітніх навчальних закладів і студентів відповідного фаху педагогічних навчальних закладів.

УДК 37.016

ББК 74.26

Навчальне видання

Серія «Мій конспект»

БЕЗЕМЧУК Лариса Валентинівна

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО. 7 КЛАС (за підручником Л. Г. Кондратової)

Відповідальний за видання *Ю. М. Афанасенко*
Технічний редактор *О. В. Лебедєва*

Підп. до друку 02.11.2015. Формат 84×108/16.
Папір офсет. Друк офсет. Гарн. шкільна.
Ум. друк. Арк. 8,4. Замовлення № 15-16/11-05.

ТОВ «Видавнича група «Основа»
61001 М. Харків, вул. Плеханівська, 66
Тел. (057) 717-99-30
e-mail: office@osnova.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2911 від 25.07.2007 р.

ISBN 978-617-00-2498-5

© Беземчук Л. В., 2015

© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2015

ЗМІСТ

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ	1
ЛІТЕРАТУРА	4
ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ-КОНСПЕКТИ УРОКІВ	5
I семестр. Тема 1. МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО У НАШОМУ ЖИТТІ	5
I чверть	5
Урок 1. Музична культура рідного краю	5
Урок 2. Пісні рідного дому	7
Урок 3. Знайомтесь — аранжування	9
Урок 4. Аранжування академічної музики	11
Урок 5. Аранжування народної музики	13
Урок 6. Вокальні перевтілення. Історія двох вальсів	15
Урок 7. Інструментальні перевтілення. Електронне аранжування	17
Урок 8. Аранжування поліфонічних творів. Урок узагальнення знань	19
II чверть	21
Урок 9. Обробка народної пісні	21
Урок 10. Традиційна обробка народної інструментальної музики	23
Урок 11. Фольклор і сучасна стилізація	25
Урок 12. Українська автентична музика	29
Урок 13. Етнічна музика	31
Урок 14. Танцювальна етнічна та популярна музика	33
Урок 15. Сторінками Євробачення	37
Урок 16. Сучасні обробки для естрадного оркестру. Урок узагальнення знань	39
II семестр. Тема 2. НОВАТОРСТВО В МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ	41
III чверть	41
Урок 17. Сучасна музика. Стилi та напрями	41
Урок 18. Джаз	43
Урок 19. Рок-н-рол	45
Урок 20. Історія рок-музики	47
Урок 21. Популярна музика — зіркові імена	49
Урок 22. Популярні ВІА (вокально-інструментальні ансамблі)	51
Урок 23. Диско	53
Урок 24. Шансон	55
Урок 25. Барди	57
Урок 26. Звучить авторська бардівська пісня. Урок узагальнення знань	59
IV чверть	61
Урок 27. Музика театру	61
Урок 28. Мюзикл	63
Урок 29. Телемюзикл	65
Урок 30. Історія рок-опери	67
Урок 31. Музика з телеекрану	69
Урок 32. Електронна музика та її інструменти	71
Урок 33. Сучасна танцювальна музика	73
Урок 34. Жанри та напрями електронної музики	75
Урок 35. Музичне мистецтво: діалог традицій і новаторства. Урок узагальнення знань	77
ДОДАТКИ	79

ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ-КОНСПЕКТИ УРОКІВ

Дата _____

Клас _____

I семестр. Тема 1. МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО У НАШОМУ ЖИТТІ

I чверть

Урок 1. МУЗИЧНА КУЛЬТУРА РІДНОГО КРАЮ

Мета:

- **навчальна:** ознайомити учнів із темами навчального року та семестру, поняттями *музична культура рідного краю, музичний образ*; розширити уявлення учнів про музичну культуру України та її вплив на створення музичних образів українським композитором Л. Ревуцьким; навчати аналізувати засоби музичної виразності твору;
- **розвивальна:** розвивати здібність учнів відчувати красу та велич української композиторської музики, уміння за допомогою засобів художньої виразності передавати особисте враження від музичного твору;
- **виховна:** прищеплювати учням почуття національної гідності та патріотизму, зацікавленість музичною культурою рідного краю та естетичний смак у процесі сприймання творів українських композиторів-класиків.

Музичний матеріал: Л. Ревуцький. Симфонія № 2 (фінал); «Музика рідного дому» (муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьова); «Києве мій» (муз. І. Шамо, сл. Д. Луценка); «Пісня про Дніпро» (муз. М. Фрадкіна, сл. Є. Долматовського).

Обладнання: нотна хрестоматія; підручник; портрет Л. Ревуцького; зображення краєвидів України; ТЗН; фонохрестоматія; роздавальний матеріал; альбоми; пензлі; акварельні фарби; ємності для води.

Тип уроку: урок уведення в тему.

ХІД УРОКУ

Учні входять до класу під музичний супровід («Києве мій»; муз. І. Шамо, сл. Д. Луценка).

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Організаційний момент

Повідомлення теми, мети, завдань уроку*

Мотивація навчальної діяльності

Учитель. Ще від часів романтизму композитори цікавилися народною творчістю. У середині XIX ст. утворилися національні музичні школи: польські, чеські, угорські. Сьогодні ми дізнаємося, хто з українських композиторів започаткував українську музичну школу та створив збагачену своєрідним національним колоритом музику, що відзначається красою, гармонійністю та мелодійністю.

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Вокально-хорова робота

Учитель (*супроводжує розповідь демонструванням наочності*). Яка пісня прозвучала на початку уроку? Правильно, ця пісня — неофіційний гімн Києва, столиці нашої Батьківщини. Саме у Києві розквітнув талант видатного сучасного композитора О. Злотника: сьогодні його пісні виконують Тіна Кароль, С. Лобода, В. Лазарович і В. Бондарчук. Краса цих творів пов'язана з українським народним мелосом.

* Тут і далі: теми семестру й уроку написані на дошці.

Розспівування

Виконання пісні «Музика рідного дому» (муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьова) учителем

Розучування пісні «Музика рідного дому» учнями (по фразах)

- ♦ Перепишіть до зошитів і заповніть таблицю «Музична краєзнавча скарбничка» (с. 7 підручника).
- ♦ Самостійно опрацюйте інформацію про життєвий і творчий шлях О. Злотника, уміщену на картках (*індивідуальна робота або робота в групах*). Запишіть у зошити основні факти.

Слухання й аналізування музики

Учитель (*супроводжує розповідь демонструванням наочності*). Продовжуємо відкривати музичну краєзнавчу скарбничку. На будинку № 16 по вулиці Софіївській у Києві встановлено меморіальну дошку, що увічніює пам'ять композитора Л. Ревуцького, який навчався у цьому місті, а 1935 р. був професором Київської консерваторії. Композиторський талант Л. Ревуцького живе у його інструментальних творах. З'ясуймо, як композитор зобразив музичні образи рідного краю в Симфонії № 2.

Слухання й аналізування фрагмента фіналу Симфонії № 2 Л. Ревуцького

- ♦ Які народні пісні втілює композитор у музичних образах цього твору? Проаналізуйте прослухане за планом зі с. 8 підручника.

Творче завдання

- ♦ Ознайомтеся з висловлюваннями про Симфонію № 2 Л. Ревуцького поета М. Рильського (*«Друга симфонія сповнена красою українського поля, благородством народного серця, непереможними чарами народної пісні в дорогоцінній оправі симфонічної майстерності»*) та композитора Ю. Шапоріна (*«...Ця симфонія напоєна широкою пісенністю, лірично-схвильована, образно багата, ніби розповідає про Україну голосом її рідного народу»*) й висловіть свою думку щодо прослуханого твору.
- ♦ Своєрідний гімн одному із символів України — це «Пісня про Дніпро» (муз. М. Фрадкіна, сл. Є. Долматовського). Доберіть ілюстрації до цього твору (*учитель демонструє зображення краєвидів України*).

Слухання й аналізування «Пісні про Дніпро» (муз. М. Фрадкіна, сл. Є. Долматовського)

Музичний тезаурус

Музична культура рідного краю — це система досягнень у сфері музичної творчості, виконавства та освіти, а також рівень освіченості людей краю в галузі музичного краєзнавства.

Музичний образ — це віддзеркалення в музиці явищ життя і духовного світу людини. У великих композиціях музичний образ діє як складна система, що розкриває зміст твору.

3. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Актуалізація набутих знань

- ♦ Намалюйте свої враження від Симфонії № 2 Л. Ревуцького акварельними фарбами.

Оцінювання роботи учнів на уроці

Домашнє завдання

Для всіх. Ознайомитися з піснями, присвяченими рідному краю.

Для охочих. Скласти альбом із музичних творів рідного краю.

Учні виходять із класу під музичний супровід (*«Пісня про Дніпро»; муз. М. Фрадкіна, сл. Є. Долматовського*).

Урок 2. ПІСНІ РІДНОГО ДОМУ

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **навчальна:** поглибити уявлення учнів про етапи історичного розвитку української пісенної культури у ХХ ст. й до сьогодні;
- **розвивальна:** удосконалювати виконавську культуру учнів під час вокально-хорової роботи над піснями сучасних українських композиторів, навички виразного виконання по фразах;
- **виховна:** прищеплювати учням шанобливе ставлення до творчості відомих українських виконавців різних етапів розвитку української музичної культури.

Музичний матеріал: українська народна пісня «Через сад-виноград»; «Червона рута» (муз. і сл. В. Івасюка; у виконанні Н. Яремчука, В. Зінкевича, В. Івасюка); «Одна калина» (муз. Р. Квінти, сл. В. Куровського); «Два кольори» (муз. О. Білаша, сл. Д. Павличка); «Країна» (муз. І. Білик, сл. А. Матвійчука); «З ранку до ночі» (муз. і сл. О. Пономарьова); «Знаю я» (муз. Р. Лижичко, сл. О. Ксенофонта); «Україночка» (муз. Г. Татарченка, сл. А. Демиденка); «Я козачка твоя» (муз. М. Збарацького, сл. Н. Галковської); «Смерека» (муз. і сл. Л. Якіма); «Музика рідного дому» (муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьова).

Обладнання: нотна хрестоматія; підручник; портрети С. Крушельницької, Н. Яремчука, В. Зінкевича, В. Івасюка, А. Пашкевича, П. Майбороди, О. Білаша; відеозаписи виступів С. Ротару, І. Білик, О. Пономарьова, Руслани; фрагмент кінофільму «Червона рута» (реж. Р. Олексів, 1971); ТЗН; фонохрестоматія; географічна мапа; кольорові олівці; аркуші паперу формату А4.

Тип уроку: урок заглиблення в тему.

ХІД УРОКУ

Учні входять до класу під музичний супровід (українська народна пісня «Через сад-виноград» у виконанні С. Крушельницької).

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Організаційний момент

Повідомлення теми, мети, завдань уроку

Мотивація навчальної діяльності

Учитель. На попередньому уроці ми почали знайомитися з творами, що становлять музичну скарбницю української культури. Сьогодні ми дізнаємося про витоки пісенності нашого народу.

2. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Слухання й аналізування музики

Учитель (супроводжує розповідь демонструванням наочності). Твір, що розпочав наш урок, виконує співачка, визнана в усьому світі: С. Крушельницька виступала на сценах провідних театрів. Завдяки творчості славетної тернопільки багато людей за кордоном зацікавилися українською пісенною культурою. За честь співати з нею вважали Е. Карузо, Т. Руффо, Ф. Шаляпін.

- ♦ На с. 13 підручника наведено перелік опер, головні партії в яких виконувала видатна українка С. Крушельницька. Назвіть національну приналежність авторів цих опер. (*Д. Верді — італієць, Ш. Гуно і Ж. Бізе — французи, П. Чайковський — росіянин.*)

- ♦ Складіть у зошитах перелік країн, у яких виступала співачка. (*Італія, Іспанія, Франція, Португалія, Росія, Польща, Чилі, США та ін.*)

Для того щоб відчути унікальність голосу С. Крушельницької, послухайте в її виконанні українську народну пісню «Через сад-виноград».

Слухання й аналізування української народної пісні «Через сад-виноград» у виконанні С. Крушельницької

Творче завдання

- ♦ Для всіх. У чому полягає чарівність української пісні (на прикладі пісні «Через сад-виноград»)?
- ♦ Для знавців. Яку географію своєї творчої діяльності С. Крушельницька могла б описати в мемуарах? Дайте усну відповідь, звертаючись до мапи. В Україні завжди любили й поважали талановитих виконавців (В. Зінкевича, Н. Яремчука, В. Івасюка, С. Ротару та ін.). Поміж зірок української естради 1970-х рр. В. Івасюк вирізняється як автор знакової для українців пісні.

Слухання й аналізування пісні «Червона рута» (муз. і сл. В. Івасюка) у виконанні Н. Яремчука, В. Зінкевича, В. Івасюка

Слухання й аналізування пісні «Одна калина» (муз. Р. Квінти, сл. В. Куровського) у виконанні С. Ротару

- ♦ Порівняйте прослухані пісні за планом зі с. 14 підручника. Доберіть кадри для флеш-анімації за змістом прослуханих творів.
- ♦ Складіть «асоціативний куц» до поняття *червона рута*. (Квітка, фестиваль, пісня, кінофільм, ансамбль)

Слухання й аналізування пісні «Два кольори» (муз. О. Білаша, сл. Д. Павличка)

- ♦ Передайте враження від твору кольоровими олівцями на аркуші паперу.

Слухання й аналізування фрагментів пісень «Країна» (муз. І. Білик, сл. А. Матвійчука), «З ранку до ночі» (муз. і сл. О. Пономарьова), «Знаю я» (муз. Р. Лижичко, сл. О. Ксенофонтова), «Україночка» (муз. Г. Татарченка, сл. А. Демиденка), «Я козачка твоя» (муз. М. Збарацького, сл. Н. Галковської), «Смерека» (муз. і сл. Л. Якіма)

- ♦ Ознайомтеся з «музичними портретами» українських композиторів-пісенників (А. Пашкевича, П. Майбороди, О. Білаша та ін.), наведеними на с. 14—15 підручника.
- ♦ Послухайте фрагменти пісень за переліком (с. 16 підручника). Проаналізуйте їх за планом зі с. 15 підручника.

Музичний тезаурус

«Червона рута» — назва відомої пісні В. Івасюка, музичного фільму та фестивалю. Завдяки твору «Червона рута» країна дізналася про талант С. Ротару — провідної виконавиці сучасної української естради. «Країна мрій» — етнофестиваль, започаткований О. Скрипкою (2004).

Вокально-хорова робота

Розспівування

Виразне колективне виконання пісні «Музика рідного дому» (муз. О. Злотника, сл. О. Вратарьова): робота над диханням, артикуляцією

3. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Оцінювання роботи учнів на уроці

Домашнє завдання

Для всіх. Ознайомитися з напрямками роботи етнофестивалю «Країна мрій» (за інтернет-джерелами).

Для охочих. Скласти «музичні портрети» композиторів та виконавців нашого регіону (за інтернет-джерелами).

Індивідуальне. Підготувати виконання української народної пісні, яку найчастіше співають у вашій родині.

Учні виходять із класу під музичний супровід («Одна калина» у виконанні С. Ротару).